

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Antropologia duchowości
Prowadzący	Ks. prof. dr hab. Marek Tatar
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Specjalistyczne Studia Teologiczne
Poziom studiów	studia drugiego stopnia (magisterskie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne / hybrydowe
Moduł specjalnościowy	Teologia systematyczna
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1 oraz 2
Semestr	1 oraz 3
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	Dla pierwszego roku: STL_W01; STL_W07; STL_W08; STL_U01; STL_K02 Dla drugiego roku: STL_W01; STL_W07; STL_W08; STL_U01; STL_K02
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	Pierwszy rok: 5 Drugi rok: 3
Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresy antropologii teologicznej oraz duchowości chrześcijańskiej
Opis i cele przedmiotu	Przedmiot przede wszystkim koncentruje swoją uwagę na fenomenie człowieka. Na fundamencie antropologii i teologii duchowości i prowadzi do odpowiedzi na fundamentalne pytania dotyczące pochodzenia, sensu życia a także ostatecznego celu. Życie duchowe wymaga oparcia się na usystematyzowanej antropologii, ponieważ zależy ono od obrazu Boga i obrazu człowieka. Właściwe odczytanie jego struktury pozwalają odpowiedzieć na pytanie dotyczące korelacji zachodzącej pomiędzy poszczególnymi sferami ludzkiego bytu. Zależności pomiędzy władzami fizycznymi, psychicznymi i duchowymi, które zostały zaburzone przez grzech, podlegają procesowi integracji na drodze życia duchowego. Duchowość staje się zatem fundamentalnym czynnikiem integrującym.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Natura człowieka.	2
2. Człowiek jako osoba i podmiot.	2
3. Relacja „ja” i „ty” jako wyznacznik charakteru osobowego i podmiotowego człowieka.	2
4. Duchowość aktu kreacyjnego.	2
5. Powołanie człowieka do istnienia jako fundament życia duchowego - genotypiczna i fenotypiczna koncepcja o.A.J. Nowaka.	2
6. Człowiek „obraz i podobieństwo Boga” (Rdz 1, 26).	2
7. Płciowość jako istotny element stworzenia i uświęcenia.	2
8. Duchowość wynikająca z pierwotnej wspólnoty. Powołanie do życia wspólnego	2
9. Antropologiczna duchowość w kontekście grzechu pierworodnego	4
10. Struktura człowieka wg Św. Tomasza z Akwinu – władze wegetatywne oraz zmysłowe.	2
11. Władze umysłowo-duchowe według św. Tomasza z Akwinu.	2
12. Obrazy struktury człowieka według św. Jana od Krzyża.	2
13. Ciało i jego władze w ujęciu św. Jana od Krzyża. Życie afektywne i jego rola.	2
14. Rozum, wola i pamięć – ich miejsce i rola w strukturze człowieka wg św. Jana od Krzyża	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
I rok			
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	Posiada wiedzę dotyczącą istoty i natury człowieczeństwa. Zna jego relacyjność w stosunku do osoby Boga, siebie samego, drugiego człowieka a także świata pozaosobowego. Posiada wiedzę dotyczącą struktury psycho-fizyczno-duchowej człowieka (1-14)	Egzamin ustny
STL_W07	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza z naukami humanistycznymi i społecznymi	Posiada wiedzę z zakresu antropologii ogólnej oraz antropologii teologicznej. Rozumie i posiada wiedzę z zakresu nauk humanistycznych szczególnie w kontekście człowieka i odpowiedzi na fundamentalne pytania dotyczące pochodzenia, rozwoju i celu ostatecznego człowieka. Zna relacje wynikające z jednostkowości i społeczeństwa człowieka, które wynikają z jego natury. Posiada wiedzę dotyczącą charakteru i znaczenia religijności (3-8).	Egzamin ustny
STL_W08	zna procesy i uwarunkowania rozwoju religijno-duchowego oraz jego zagrożenia	Posiada wiedzę dotyczącą procesu rozwoju duchowego, który organicznie związany jest z rozwojem psycho-fizycznym. Zna zagrożenia wynikające z zachwiania	Egzamin ustny

		antropologii; antropocentryzm, sekularyzm, absolutyzacja wolności, nihilizm, utylitaryzm, hedonizm, fragmentaryzm (5-7).	
STL_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować, oceniać i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy, z wykorzystaniem zaawansowanej wiedzy teologicznej	W oparciu o wiedzę z zakresu antropologii teologicznej potrafi krytycznie odnieść się do przeszłych i współczesnych zagrożeń redukującym człowieka jako osobę. Jednocześnie potrafi nakreślić w sposób jasny i klarowny chrześcijańską koncepcję człowieka i jego zadania wobec świata (6-8).	Egzamin ustny
STL_K02	rozumie potrzebę intelektualnego oraz religijno-duchowego formowania się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces kształcenia innych osób oraz potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny	Widzi potrzebę formacji integralnej człowieka jako odpowiedź na współczesne wyzwania. Wykorzystując wiedzę rozwija osobistą i społeczną świadomość wartości człowieka jako „obrazu Boga”. Potrafi wejść w interdyscyplinarny dyskurs wynikający z różnic aksjologicznych wpływających na obraz człowieka i jego zadania (10-14).	Egzamin ustny
II rok			
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	Posiada wiedzę zakresu antropologii teologicznej i elementów antropologii filozoficznej, niezbędną dla właściwego postrzegania człowieka jako podmiotu życia duchowego. Rozwija posiadaną wiedzę oddziałując na świadomość roli duchowości w życiu wierzących a także poszukujących wiary (1-6).	Egzamin ustny
STL_W07	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza z naukami humanistycznymi i społecznymi	Posiada wiedzę z zakresu antropologii pozateologicznej, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, którą wykorzystuje dla kształtowania właściwej antropologii teologicznej a także budowania modeli formacyjnych człowieka (9-14).	Egzamin ustny
STL_W08	zna procesy i uwarunkowania rozwoju religijno-duchowego oraz jego zagrożenia	Zna proces rozwoju duchowego i jego dynamikę. Potrafi właściwie odczytać i zinterpretować uwarunkowania	Egzamin ustny

		osobowościowe a także społeczne, które posiadają wpływ na rozwój życia duchowego. Posiada wiedzę dotyczącą procesu rozwoju duchowego, który organicznie związany jest z rozwojem psycho-fizycznym. Zna zagrożenia wynikające z zachwiania antropologii; antropocentryzm, sekularyzm, absolutyzacja wolności, nihilizm, utylitaryzm, hedonizm, fragmentaryzm (5-7).	
STL_U01	potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, selekcjonować, oceniać i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy, z wykorzystaniem ogólnej wiedzy teologicznej	Potrafi krytycznie oceniać pojawiające się trendy ideologiczne deprecjonujące człowieka. Formuje krytyczne sądy oparte na antropologii chrześcijańskiej. Wchodzi w dyskurs ze współczesnymi wyzwaniami antropologicznymi (1-7).	Egzamin ustny
STL_K02	rozumie potrzebę intelektualnego oraz religijno-duchowego formowania się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces kształcenia innych osób oraz potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny	Potrafi zastosować zdobytą wiedzę dotyczącą struktury człowieka w procesie formowania go. Rozumie i potrafi inspirować wartościami chrześcijańskimi w szerokim spectrum antropologicznym. Właściwe ujmuje relacje człowieka do całości świata stworzonego. Włącza się w badania interdyscyplinarne odkrywające prawdę o człowieku o charakterze interdyscyplinarnym (1-14).	Egzamin ustny

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład połączony z prezentacją multimedialną
2.	Dyskusja w oparciu o prezentowane treści

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	90/3/5
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	10	
	udział w konsultacjach	10	
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	20	
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Ocena z aktywności w czasie zajęć: 10% oceny końcowej

Udział w zajęciach: 10% oceny końcowej (dopuszcza się 3 nieobecności nieusprawiedliwione)

Końcowa praca pisemna zaliczeniowa: 80% oceny końcowej

Wiedza:

- na ocenę dostateczną – student potrafi właściwie określić naturę człowieka, zna cechy konstytutywne osoby i jego podmiotowości. Prezentuje zasadnicze elementy struktury człowieka.

- na ocenę dobrą – student zna w stopniu dobrym zarys antropologii teologicznej. Potrafi nakreślić schemat antropologiczny oraz wyjaśnić zależności wynikające z poszczególnych sfer. Właściwie rozpoznaje i określa współczesne zagrożenia i wpływy antyantropologiczne

- na ocenę bardzo dobrą – student jest w stanie określić precyzyjnie antropologię chrześcijańską. W uzasadnieniu tez wychodzi poza ramy wykładowe. Prezentuje samodzielnie zdobytą wiedzę. Jest otwarty na najnowsze osiągnięcia naukowo-badawcze w tym zakresie.

Umiejętności

- na ocenę dostateczną – student rozumie i posługuje się podstawową wiedzą antropologiczną.

- na ocenę dobrą – student biegle posługuje się terminologią z zakresu antropologii teologicznej. Widzi i uzasadnia możliwości zastosowania w praktyce zdobytej wiedzy.

- na ocenę bardzo dobrą – student potrafi wykraczać poza ramy podstawowe w zakresie antropologii teologicznej i jej roli w duchowości. Tworzy propozycje nowych kierunków formacyjnych człowieka.

Literatura obowiązkowa

1.	W. Granat, <i>Ku syntezie definicji osoby</i> , ZN KUL 3(1960) nr. 4.
2.	Z Targoński, <i>Przesłanki antropologiczne duchowości</i> , w: <i>Teologia duchowości katolickiej</i> , pr. zb. pod red. W. Słomki, M. Chmielewskiego, J. Misiurka, A. Nowaka, Lublin 1993.
3.	M. Tatar, <i>Świętość ontyczna i struktura ontologiczna człowieka. Antropologiczne podstawy duchowości chrześcijańskiej</i> , w: „Warszawskie Studia Teologiczne”, XXVI/2/2013, Warszawa 2013, s. 177-194.

Literatura uzupełniająca

1.	Jan Paweł II, <i>Mężczyznę i niewiastę stworzył ich</i> , Lublin 1987
2.	K. Wojtyła, <i>Osoba i czyn</i> , Lublin 1994.
3.	A. Scola, <i>Osoba ludzka. Antropologia teologiczna</i> , tł. L. Balter, Poznań 2005.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☒ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)